

การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21:
ด้านทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ

ORGANIZING ACTIVITIES TO ENHANCE LEARNING EXPERIENCES FOR EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT IN THE 21st CENTURY: COMMUNICATION AND COLLABORATION SKILL

กนกกร สังข์จันทร์ | *Ganokon Sangchan* | ORCID ID: 0009-0000-7841-0657

คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิจังหวัดชัยภูมิประเทศไทย | Faculty of Education and Human Development, Chaiyaphum
Rajabhat University, Chaiyaphum Province, Thailand
E-mail: kawinuk2521@gmail.com

ทิพย์อักษร พุทธสริน | *Thipaugsan Puttasarin* | ORCID ID: 0009-0003-0514-7669

คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิจังหวัดชัยภูมิประเทศไทย | Faculty of Education and Human Development, Chaiyaphum
Rajabhat University, Chaiyaphum Province, Thailand
Corresponding Author E-mail: thipaugsan.ru@cpru.ac.th

กมลวรรณ สุคะโต | *Kamonwan Sukato* | ORCID ID: 0009-0000-8530-2769

คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิจังหวัดชัยภูมิ ประเทศไทย | Faculty of Education and Human Development, Chaiyaphum
Rajabhat University, Chaiyaphum Province, Thailand
E-mail: chan_cpru@hotmail.com

Received: (September 4, 2024); Revised: (October 9, 2024); Accepted: (October 27, 2024)

Citation:

กนกกร สังข์จันทร์, ทิพย์อักษร พุทธสริน, และกมลวรรณ สุคะโต. (2567). การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็ก
ปฐมวัยในศตวรรษที่ 21: ด้านทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมเพื่อความยั่งยืน (JRIS)*, 1(5),
27-41.

Sangchan, G., Puttasarin, T., & Sukato, K. (2024). Organizing Activities to Enhance Learning Experiences for Early
Childhood Development in the 21st Century: Communication and Collaboration Skill. *Journal of Research
and Innovation for Sustainability (JRIS)*, 1(5), 27-41.

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the Communication and Collaboration of early childhood in the 21st century by using activities to enhance learning experiences. The sample group used is early childhood male and female aged 3-5 years. Kindergarten 3, Semester 1, Academic Year 2024. Demonstration School, Chaiphum Rajabhat University, Nafai Subdistrict, Mueang District, Chaiphum Province, 25 people, Using purposive sampling. The tools used Plan for organizing activities to enhance learning experiences to develop Communication and Collaboration skills of early childhood in the 21st century 24 plans, Communication skills assessment form and observation form of Collaboration behavior for early childhood. The research is Quasi-Experimental Research using the One - Group Pretest -Posttest Design to analyze the data using mean and standard deviation. Research results found that the evaluation of communication skills for early childhood. The results of all 3 evaluations were combined. Before the experiment, was (*M*) 2.54, (*S.D.*) 0.51, at a low level, and after the experiment was (*M*) 4.03, (*S.D.*) 0.15, at a high level. The evaluation of cooperation skills for early childhood. The results of all 3 evaluations were combined. Before the experiment was (*M*) 2.55, (*S.D.*) 0.01, at a low level, and after the experiment was (*M*) 4.23, (*S.D.*) 0.26, at a high level.

Keyword: Early Childhood, Activities to Enhance Learning Experiences, Communication and Collaboration Skills in the 21st Century

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารและความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุ 3-5 ปี ระดับชั้นอนุบาล 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิจำนวน 25 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารและความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 จำนวน 24 แผน แบบประเมินทักษะการสื่อสาร และแบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัย การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ตามแบบแผนการทดลอง (The One-Group Pretest-Posttest Design) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า ผลการประเมินทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย รวมผลประเมินทั้ง 3 ด้าน ก่อนทดลอง ค่าเฉลี่ย (*M*) 2.54, (*S.D.*) 0.51 แปลผลระดับน้อย และหลังทดลอง ค่าเฉลี่ย (*M*) 4.03, (*S.D.*) 0.15 แปลผลระดับมากที่สุด ผลการประเมินทักษะความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า รวมผลประเมิน

ทั้ง 3 ด้าน ก่อนการทดลอง ค่าเฉลี่ย (M) 2.55, ($S.D.$) 0.01 แปลผลระดับน้อย และหลังการทดลอง ค่าเฉลี่ย (M) 4.23, ($S.D.$) 0.26 แปลผลระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: เด็กปฐมวัย, กิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้, ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือในศตวรรษที่ 21

1. บทนำ

การเรียนรู้ทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องวางรากฐานตั้งแต่ปฐมวัย หรือ 0-6 ปี โดยการพัฒนาการคิดเชิงบริหารสมอง เป็นการทำงานระดับสูงของสมองในการ ฝ่าตามดูและควบคุมอารมณ์ ความคิด และการกระทำเพื่อกำกับตนเองให้เกิดพฤติกรรมที่มุ่งสู่เป้าหมาย ช่วยให้เด็กคิดเป็น ทำงานเป็น เรียนรู้เป็น แก้ไขปัญหาเป็นอยู่ร่วมกับผู้อื่นเป็น และหาความสุขเป็นซึ่งต้องเน้นการเรียนรู้ด้วยการลงมือทำเพื่อให้เด็กมีโอกาสฝึกคิดวางแผนแก้ไขปัญหา (วีระพันธ์ สุพรรณไชยมาตย์, 2559) ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบไปด้วย ทักษะ 4 ประการ คือ 1) การมีความรู้ในวิชาหลัก ซึ่งมีความหมายครอบคลุมถึงความรู้รอบตัวอื่น ๆ ด้วย 2) การมีทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ 3) การมีทักษะการเรียนรู้และสร้างนวัตกรรมใหม่ ที่เกี่ยวข้องกันกับทักษะแห่งความร่วมมือ 4 ประการ คือ การสื่อสาร (Communication) ความร่วมมือกัน (Collaboration) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) และการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) และ 4) การมีทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี (คณะกรรมการการศึกษานานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21, 2540)

ทักษะการสื่อสาร (Communication) สำหรับเด็กปฐมวัยนั้นเป็นการที่เด็กได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การถามการพูดคุย การแนะนำ บอกกล่าวและการเป็นต้นแบบทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจจากผู้ใหญ่ รวมทั้งประสบการณ์ที่ได้รับจะทำให้เด็กมีทักษะในการคิด การใช้ภาษา และทักษะทางสังคมที่เกิดจากกระบวนการเปลี่ยนแปลงภายในที่เกิดจากการซึมซับ (กนกอร ยังน้อย และคณะ, 2565) โดยธรรมชาติแล้วเด็กสามารถเรียนรู้ภาษาได้ด้วยตนเองการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาอย่างถูกวิธีตั้งแต่ระดับปฐมวัย จึงมีผลทำให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนสิ่งต่าง ๆ ในอนาคต และเด็กจะสามารถสื่อสารอย่างมีความหมายได้นั้น ต้องมีพื้นฐานมาจากประสบการณ์ จากการสนทนาพูดคุยที่มีความหมายและความเข้าใจนั่นเองจากการสื่อสารที่มั่นคงนั้นสามารถส่งผลไปถึงการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้น ความร่วมมือกัน (Collaboration) จึงเป็นอีกหนึ่งทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่มีความจำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัย การพัฒนาสัมพันธภาพทางสังคมของเด็กปฐมวัยจึงเป็น สิ่งสำคัญที่ควรได้รับการส่งเสริม ความร่วมมือถือว่าเป็นพฤติกรรมหนึ่งที่สามารถพัฒนาได้กับบุคคลเพื่อให้เกิดคุณลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ในการอยู่ร่วมกันในสังคมเรียนรู้ ที่จะปฏิสัมพันธ์ ต่อกัน พึ่งพาอาศัยกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข ซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นในการดำรงชีวิต (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2551) ซึ่งการสร้างพฤติกรรมความร่วมมือให้ กับบุคคลในสังคมต้องเริ่ม

ตั้งแต่ระดับปฐมวัย นักการศึกษาระดับปฐมวัยตระหนักถึงความสำคัญของพฤติกรรมความร่วมมือ (Cooperative Behaviors) ของเด็กมานาน ความตระหนักนี้มีอย่างต่อเนื่องและทวีมากขึ้น เนื่องจากความก้าวร้าวรุนแรงที่เพิ่มขึ้นของสังคมและมีผลกระทบจากการแข่งขันทางเศรษฐกิจและความเสื่อมทางจริยธรรม ทำให้จำเป็นต้องเน้นการพัฒนาเด็กให้เป็นคนเก่งและคนดี รู้จักการทำงานร่วมกัน เพื่อสร้างสรรค์สังคมและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (พัชรี ผลโยธิน, 2560) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 1 ใน 12 ประการได้แก่การอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) การที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขนั้น เด็กจะต้องรู้ จักการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นร่วมมือกับผู้อื่นโดยเรียนรู้จากการเล่นร่วมกันหรือทำงานร่วมกัน ซึ่งสามารถปลูกฝังได้ตั้งแต่ในระดับปฐมวัย อันเป็นการปูพื้นฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในตัวเด็กและเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเข้าไปเรียนในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของเด็กปฐมวัย ด้านทักษะการสื่อสาร (Communication) และความร่วมมือกัน (Collaboration) ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของทักษะการเรียนรู้และสร้างนวัตกรรมใหม่ และเนื่องด้วยผู้วิจัยเป็นครูประจำชั้น จากการประเมินและสังเกตพฤติกรรม พบว่า เด็กปฐมวัยมีผลการประเมินของทักษะการสื่อสารอยู่ในระดับต่ำ และมีพฤติกรรมขาดความร่วมมือในการช่วยเหลือผู้อื่น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21: การสื่อสาร (Communication) และความร่วมมือกัน (Collaboration) โดยใช้การจัดกิจกรรมประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรงได้ใช้สื่อ วัสดุอุปกรณ์ของจริงตามธรรมชาติที่หลากหลาย เน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่นให้ เด็กได้เรียนรู้จากสิ่งที่เด็กสนใจและเรียนรู้ผ่านการลงมือกระทำ เพื่อจะได้เป็นรากฐานที่สำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาให้เด็กเติบโตอย่างเหมาะสม

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

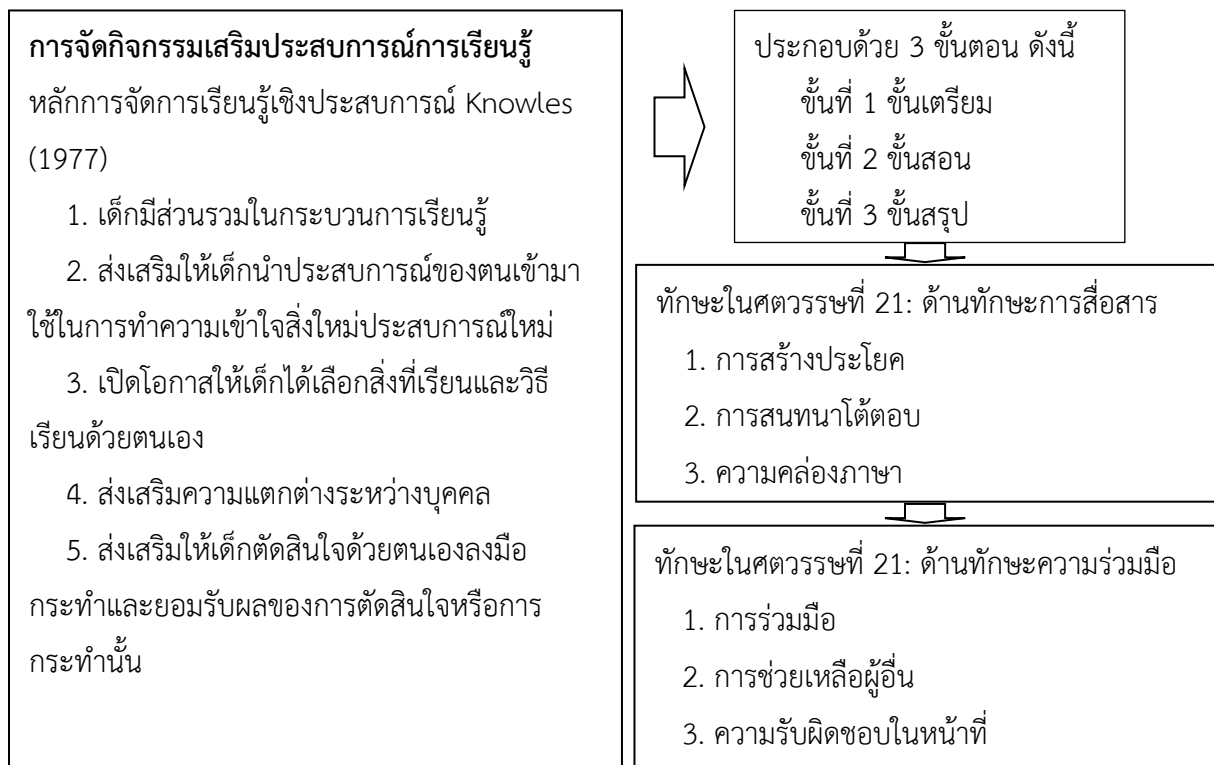
ศึกษาทักษะการสื่อสารและความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้

3. สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้จะมีทักษะในศตวรรษที่ 21: ด้านทักษะการสื่อสารและความร่วมมือที่สูงขึ้น

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารทั้งการฟัง การพูด การเขียน รวมถึงท่าทางที่แสดงออก เป็นการพูดหรือบอก ความหมายในการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ผู้วิจัยได้แบ่งทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ออกเป็น 3 ด้าน ทำการประเมินโดยใช้แบบประเมินทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้แก่ 1. การสร้างประโยค คือ ความสามารถของเด็กในการพูดสื่อความหมายเพื่อให้เกิดเข้าใจได้ภายในกลุ่ม และการนำคำมาเชื่อมโยงจนเป็นประโยคที่สมบูรณ์ ประกอบด้วยประธาน กริยาและกรรม 2. การสนทนาโต้ตอบ คือ ความสามารถของเด็กในการพูดโต้ตอบโดยใช้ประโยคที่สมบูรณ์และเป็นประโยคที่มีความหมาย เช่น เมื่อร่วมกิจกรรมกับเพื่อนสามารถบอกเหตุผล เรื่องราว หรือการดำเนินงานในกลุ่มของตนเองได้ 3. ความคล่องภาษา คือ ความสามารถของเด็กในการบอกเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยการใช้ประโยคที่ถูกต้องและประโยคที่ไต่ใจความ เช่น การบอกลำดับขั้นตอนการวางแผนทำงานร่วมกัน ทักษะความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 หมายถึง พฤติกรรมทางสังคมที่แสดงออกถึงการรับรู้ความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้อื่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมกันในการที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ผู้วิจัยได้แบ่งทักษะความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 ออกเป็น 3 ด้าน ทำการประเมินพฤติกรรมโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้แก่ 1. การร่วมมือ คือ พฤติกรรมเด็กที่มีการแสดงความคิดเห็นยอมรับข้อตกลงของกลุ่ม และพฤติกรรมเด็กที่มีการแสดงถึงความกระตือรือร้น ในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ 2. การช่วยเหลือผู้อื่น คือ พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกด้วยการกระทำเมื่อเห็นเพื่อนต้องการความช่วยเหลือ และพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกด้วยคำพูด เมื่อเห็นเพื่อนต้องการความช่วยเหลือ 3. ความรับผิดชอบในหน้าที่ คือ พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกด้วยการกระทำและคำพูดที่รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง และต่อหน้าที่ของส่วนร่วม ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดรายละเอียด ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21:
ด้านทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ

5. วิธีการวิจัย

5.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุ 3-5 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 4 ห้อง โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ เด็กปฐมวัยจำนวน 118 คน

5.1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุ 3-5 ปี ระดับชั้นอนุบาล 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้อง โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ เด็กปฐมวัยจำนวน 25 คน โดยการใช้แบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากผู้วิจัยเป็นครูประจำชั้นซึ่งจากการประเมินและสังเกตพฤติกรรม พบว่า เด็กปฐมวัยมีผลการประเมินของทักษะการสื่อสารอยู่ในระดับต่ำและมีพฤติกรรมขาดความร่วมมือในการช่วยเหลือผู้อื่น

5.2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

5.2.1 แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารและความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 จำนวน 24 แผน

5.2.2 แบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์สำหรับเด็กปฐมวัย

5.2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ (IOC) โดยขึ้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

5.3 วิธีดำเนินงานวิจัย

การทดลองครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ทำการทดลองเป็นระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ได้แก่ วันพุธ วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ วันละ 30 นาที กลุ่มตัวอย่างได้รับการทดลองรวมทั้งสิ้น 24 วัน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

5.3.1 สร้างความคุ้นเคยกับเด็กทำเป็นกลุ่มตัวอย่างในห้องเรียน เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์

5.3.2 จัดเตรียมสภาพแวดล้อมภายในสถานที่ที่ทำการทดลองให้เหมาะสม

5.3.3 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการประเมินทักษะการสื่อสารและความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้แบบประเมินทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย และแบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นก่อนทดลอง กับกลุ่มตัวอย่าง 25 คน เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ วันละ 30 นาที

5.3.4 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยดำเนินการทดลอง โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารและความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 จำนวน 24 แผน เป็นเวลา 8 สัปดาห์ๆ ละ 3 วันๆ ละ 30 นาที ในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ เวลา 09.00 – 09.30 น. โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ชื่นนำ (ประมาณ 3 นาที) ครูนำเด็กเข้าสู่กิจกรรมโดยการร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง หรือปริศนาคำทายโดยการกระตุ้นเด็กจากความรู้ประสบการณ์เดิม และการระดมความคิดด้วยมุมมองที่หลากหลาย เพื่อให้เด็กมีความคิดคล่องแคล่ว พร้อมทั้งสร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างครูกับเด็กในการปฏิบัติตัวในการทำกิจกรรม

2) ขั้นตอนกิจกรรม (ประมาณ 17 นาที) ครูและเด็กร่วมกันจัดกิจกรรมบูรณาการที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรงโดยมี หลักการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ Knowles 1. เด็กมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ 2. ส่งเสริมให้เด็กนำประสบการณ์ของตนเข้ามาใช้ในการทำความเข้าใจสิ่งใหม่ประสบการณ์ใหม่ 3. เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกสิ่งที่เรียนและวิธีเรียนด้วยตนเอง 4. ส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคล 5. ส่งเสริมให้เด็กตัดสินใจด้วยตนเองลงมือกระทำและยอมรับผลของการตัดสินใจหรือการกระทำนั้น

3) ขั้นสรุป (ประมาณ 10 นาที) ครูและเด็กสรุปเนื้อหาและกิจกรรมร่วมกัน อธิบายถึงประโยชน์และการนำไปประยุกต์ใช้ หรือทดลองใช้ในสถานการณ์ต่าง เพื่อให้เด็กมีทักษะการสื่อสารและความร่วมมือในการต่อยอดกิจกรรมที่จะเรียนรู้ครั้งต่อไป

4) เมื่อครบ 8 สัปดาห์ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการแบบประเมินทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ

สำหรับเด็กปฐมวัย โดยใช้แบบประเมินทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย และแบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นหลังทดลอง กับกลุ่มตัวอย่าง 25 คน เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ วันละ 30 นาที

5) นำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินฯ มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6. ผลการวิจัย

การวิเคราะห์คะแนนแบบประเมินทักษะการสื่อสาร และแบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัย โดยนำข้อมูลไปหาค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผู้วิจัยจึงแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์คะแนนแบบประเมินทักษะการสื่อสาร โดยนำข้อมูลไปหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัย โดยนำข้อมูลไปหาค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์คะแนนแบบประเมินทักษะการสื่อสาร โดยนำข้อมูลไปหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ตาราง 1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบประเมินทักษะการสื่อสารและแบบสังเกตความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัยก่อน-หลังการทดลอง

ทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย	n	ก่อนการทดลอง		แปลผลระดับ	หลังการทดลอง		แปลผลระดับ
		M	S.D.		M	S.D.	
1. การสร้างประโยค							
1.1 ความสามารถของเด็กในการพูดสื่อความหมายเพื่อให้เกิดเข้าใจได้ภายในกลุ่ม	25	2.56	0.51	น้อย	4.42	0.83	มากที่สุด
1.2 การนำคำมาเชื่อมโยงจนเป็นประโยคที่สมบูรณ์ ประกอบด้วยประธาน กริยาและกรรม	25	2.28	0.46	น้อย	3.08	1.22	ปานกลาง
2. การสนทนาโต้ตอบ							
2.1 ความสามารถของเด็กในการพูดโต้ตอบโดยใช้ประโยคที่สมบูรณ์	25	2.52	0.51	น้อย	3.88	1.01	มาก

ทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย	n	ก่อนการทดลอง		แปลผลระดับ	หลังการทดลอง		แปลผลระดับ
		M	S.D.		M	S.D.	
2.2 ความสามารถของเด็กในการพูดโต้ตอบโดยใช้ประโยคที่มีความหมาย	25	2.44	0.51	น้อย	4.36	1.19	มากที่สุด
3. ความคล่องภาษา							
3.1 ความสามารถของเด็กในการบอกเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยการใช้ประโยคที่ถูกต้อง	25	2.92	0.28	ปานกลาง	4.32	0.95	มากที่สุด
3.2 ความสามารถของเด็กในการบอกเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยการใช้ประโยคที่ได้ใจความ	25	2.52	0.51	น้อย	4.32	0.95	มากที่สุด
รวมค่าเฉลี่ยผลประเมินทั้ง 3 ด้าน	25	2.54	0.51	น้อย	4.03	0.15	มากที่สุด

จากตาราง 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบประเมินทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัยก่อน-หลังการทดลอง พบว่า มีรายละเอียดประเมินก่อนการทดลอง ดังนี้ 1. การสร้างประโยค 1.1 ความสามารถของเด็กในการพูดสื่อความหมายเพื่อให้เกิดเข้าใจได้ภายในกลุ่ม ค่าเฉลี่ย (M) 2.56, (S.D.) 0.51 แปลผลระดับน้อย 1.2 การนำคำมาเชื่อมโยงจนเป็นประโยคที่สมบูรณ์ ประกอบด้วยประธาน กริยาและกรรม ค่าเฉลี่ย (M) 2.88, (S.D.) 0.46 แปลผลระดับน้อย 2. การสนทนาโต้ตอบ 2.1 ความสามารถของเด็กในการพูดโต้ตอบโดยใช้ประโยคที่สมบูรณ์ ค่าเฉลี่ย (M) 2.52, (S.D.) 0.51 แปลผลระดับน้อย 2.2 ความสามารถของเด็กในการพูดโต้ตอบโดยใช้ประโยคที่มีความหมาย ค่าเฉลี่ย (M) 2.44, (S.D.) 0.51 แปลผลระดับน้อย 3. ความคล่องภาษา 3.1 ความสามารถของเด็กในการบอกเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยการใช้ประโยคที่ถูกต้อง ค่าเฉลี่ย (M) 2.92, (S.D.) 0.28 แปลผลระดับปานกลาง 3.2 ความสามารถของเด็กในการบอกเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยการใช้ประโยคที่ได้ใจความ ค่าเฉลี่ย (M) 2.52, (S.D.) 0.28 แปลผลระดับน้อย การทดลองรวมค่าเฉลี่ยผลประเมินทั้ง 3 ด้าน ค่าเฉลี่ย (M) 2.54, (S.D.) 0.51 แปลผลระดับน้อย และมีรายละเอียดประเมินหลังการทดลอง ดังนี้ 1. การสร้างประโยค 1.1 ความสามารถของเด็กในการพูดสื่อความหมายเพื่อให้เกิดเข้าใจได้ภายในกลุ่ม ค่าเฉลี่ย (M) 4.42, (S.D.) 0.83 แปลผลระดับมากที่สุด 1.2 การนำคำมาเชื่อมโยงจนเป็นประโยคที่สมบูรณ์ ประกอบด้วยประธาน กริยาและกรรม ค่าเฉลี่ย (M) 3.08, (S.D.) 1.22 แปลผลระดับปานกลาง 2. การสนทนาโต้ตอบ 2.1 ความสามารถของเด็กในการพูดโต้ตอบโดยใช้ประโยคที่สมบูรณ์ ค่าเฉลี่ย (M) 3.88, (S.D.) 1.01 แปลผลระดับมาก 2.2 ความสามารถของเด็กในการพูดโต้ตอบโดยใช้ประโยคที่มีความหมาย ค่าเฉลี่ย (M) 4.36, (S.D.) 1.19 แปลผลระดับมากที่สุด 3. ความคล่องภาษา 3.1 ความสามารถของเด็กในการบอกเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยการใช้ประโยคที่ถูกต้อง ค่าเฉลี่ย (M) 4.32, (S.D.) 0.95 แปลผลระดับมากที่สุด 3.2 ความสามารถของเด็กในการบอกเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยการใช้

ประโยชน์ที่ได้ใจความ ค่าเฉลี่ย (M) 4.32, ($S.D.$) 0.95 แปลผลระดับมากที่สุด หลังการทดลองรวมค่าเฉลี่ยผล ประเมินทั้ง 3 ด้าน ค่าเฉลี่ย (M) 4.03, ($S.D.$) 0.15 แปลผลระดับมากที่สุด

สรุปผลประเมินทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 25 คน พบว่า ผลประเมินทั้ง 3 ด้าน ก่อนมีค่าเฉลี่ย (M) 2.54, ($S.D.$) 0.51 ระดับน้อย และหลังมีค่าเฉลี่ย (M) 4.03, ($S.D.$) 0.15 ระดับมากที่สุด

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัย โดยนำข้อมูลไปหา ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบสังเกตความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัยก่อน-หลังการ ทดลอง

ทักษะความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัย	n	ก่อนการทดลอง		แปลผลระดับ	หลังการทดลอง		แปลผลระดับ
		M	S.D.		M	S.D.	
1. การร่วมมือ							
1.1 พฤติกรรมเด็กที่มีการแสดงความคิดเห็นยอมรับข้อตกลงของกลุ่ม	25	2.44	0.51	น้อย	4.36	0.95	มากที่สุด
1.2 พฤติกรรมเด็กที่มีการแสดงถึงความกระตือรือร้น ในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ	25	2.60	0.50	น้อย	3.72	1.31	มาก
2. การสนทนาโต้ตอบ							
2.1 พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกด้วยการกระทำเมื่อเห็นเพื่อนต้องการความช่วยเหลือ	25	2.64	0.49	ปานกลาง	4.24	1.05	มากที่สุด
2.2 พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกด้วยคำพูด เมื่อเห็นเพื่อนต้องการความช่วยเหลือ	25	2.68	0.48	ปานกลาง	4.88	0.60	มากที่สุด
3. ความรับผิดชอบในหน้าที่							
3.1 พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกด้วยการกระทำ ที่รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง	25	2.56	0.51	น้อย	4.36	1.08	มากที่สุด
3.2 พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกด้วยคำพูด ที่รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ของส่วนร่วม	25	2.36	0.49	น้อย	3.84	1.28	มาก
รวมค่าเฉลี่ยผลประเมินทั้ง 3 ด้าน	25	2.55	0.01	น้อย	4.23	0.26	มากที่สุด

จากตาราง 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบสังเกตความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัย ก่อน-หลังการทดลอง พบว่า มีรายละเอียดประเมินก่อนการทดลอง ดังนี้ 1. การร่วมมือ 1.1 พฤติกรรมเด็กที่มีการแสดงความคิดเห็นยอมรับข้อตกลงของกลุ่ม ค่าเฉลี่ย (M) 2.44, ($S.D.$) 0.51 แผลผลระดับน้อย 1.2 พฤติกรรมเด็กที่มีการแสดงถึงความกระตือรือร้น ในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ ค่าเฉลี่ย (M) 2.60, ($S.D.$) 0.50 แผลผลระดับน้อย 2. การช่วยเหลือผู้อื่น 2.1 พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกด้วยการกระทำ เมื่อเห็นเพื่อนต้องการความช่วยเหลือ ค่าเฉลี่ย (M) 2.64, ($S.D.$) 0.49 แผลผลระดับปานกลาง 2.2 พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกด้วยคำพูด เมื่อเห็นเพื่อนต้องการความช่วยเหลือ ค่าเฉลี่ย (M) 2.68, ($S.D.$) 0.48 แผลผลระดับปานกลาง 3. ความรับผิดชอบในหน้าที่ 3.1 พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกด้วยการกระทำ ที่รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง ค่าเฉลี่ย (M) 2.56, ($S.D.$) 0.51 แผลผลระดับน้อย 3.2 พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกด้วยคำพูด ที่รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ของส่วนร่วม ค่าเฉลี่ย (M) 2.36, ($S.D.$) 0.49 แผลผลระดับน้อย ก่อนการทดลองรวมค่าเฉลี่ยผลประเมินทั้ง 3 ด้าน ค่าเฉลี่ย (M) 2.55, ($S.D.$) 0.01 แผลผลระดับน้อย และมีรายละเอียดประเมินหลังการทดลอง ดังนี้ 1. การร่วมมือ 1.1 พฤติกรรมเด็กที่มีการแสดงความคิดเห็นยอมรับข้อตกลงของกลุ่ม ค่าเฉลี่ย (M) 4.36, ($S.D.$) 0.95 แผลผลระดับมากที่สุด 1.2 พฤติกรรมเด็กที่มีการแสดงถึงความกระตือรือร้น ในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ ค่าเฉลี่ย (M) 3.72, ($S.D.$) 1.31 แผลผลระดับมาก 2. การช่วยเหลือผู้อื่น 2.1 พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกด้วยการกระทำ เมื่อเห็นเพื่อนต้องการความช่วยเหลือ ค่าเฉลี่ย (M) 4.24, ($S.D.$) 1.05 แผลผลระดับมากที่สุด 2.2 พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกด้วยคำพูด เมื่อเห็นเพื่อนต้องการความช่วยเหลือ ค่าเฉลี่ย (M) 4.88, ($S.D.$) 0.60 แผลผลระดับมากที่สุด 3. ความรับผิดชอบในหน้าที่ 3.1 พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกด้วยการกระทำ ที่รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง ค่าเฉลี่ย (M) 4.36, ($S.D.$) 1.08 แผลผลระดับมากที่สุด 3.2 พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกด้วยคำพูด ที่รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ของส่วนร่วม ค่าเฉลี่ย (M) 3.84, ($S.D.$) 1.28 แผลผลระดับมาก หลังการทดลองรวมค่าเฉลี่ยผลประเมินทั้ง 3 ด้าน ค่าเฉลี่ย (M) 4.23, ($S.D.$) 0.26 แผลผลระดับมากที่สุด

สรุปผลการประเมินทักษะความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 25 คน พบว่า ผลประเมินทั้ง 3 ด้าน ก่อนมีค่าเฉลี่ย (M) 2.55, ($S.D.$) 0.01 ระดับน้อย และหลังมีค่าเฉลี่ย (M) 4.23, ($S.D.$) 0.26 ระดับมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 25 คน พบว่า สรุปผลการประเมินทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 25 คน พบว่า ก่อนการทดลองรวมค่าเฉลี่ยผลประเมินทั้ง 3 ด้าน ค่าเฉลี่ย (M) 2.54, ($S.D.$) 0.51 แผลผลระดับน้อย และหลังการทดลองรวมค่าเฉลี่ยผลประเมินทั้ง 3 ด้าน ค่าเฉลี่ย (M) 4.03, ($S.D.$) 0.15 แผลผลระดับมากที่สุด สรุปผลการประเมินทักษะความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 25 คน พบว่า ก่อนการทดลองรวมค่าเฉลี่ยผลประเมินทั้ง 3 ด้าน ค่าเฉลี่ย (M) 2.55, ($S.D.$) 0.01 แผลผลระดับน้อย และหลังการทดลองรวมค่าเฉลี่ยผลประเมินทั้ง 3 ด้าน ค่าเฉลี่ย (M) 4.23, ($S.D.$) 0.26 แผลผลระดับมากที่สุด

7. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21: ด้านทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาทักษะการสื่อสารและความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ อภิปรายผลดังนี้

การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21: ด้านทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ ใช้หลักการจัดการศึกษาโดยให้เด็กส่วนรวมในกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้เด็กนำเสนอประสบการณ์ของตน เข้ามาใช้ในการทำความเข้าใจสิ่งใหม่เป็นประสบการณ์ใหม่ เด็กได้เลือกสิ่งที่เรียนและวิธีเรียนด้วยตนเอง ครูมีบทบาทส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคลและไม่ปิดกั้น ให้เด็กตัดสินใจด้วยตนเอง ลงมือกระทำและยอมรับผลของการตัดสินใจหรือการกระทำนั้น (Knowles, 1997) เด็กที่ทำการกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สร้างสรรค์ และเกมส์การศึกษา โดยใช้กิจกรรมบูรณาการที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารและความร่วมมือของเด็ก มีเนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์ที่อยู่รอบตัวเด็ก เพื่อให้เกิดการเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น ทำให้เด็กมีความสนุกสนานเพลิดเพลินกับการเรียนรู้ เด็กสามารถพูดหรือบอกความหมายในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันให้เกิดความเข้าใจ เด็กบอกเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยการใช้ประโยคที่ถูกต้อง และประโยคที่ใ้ใจความ เช่น เมื่อร่วมกิจกรรมกับเพื่อนสามารถบอกเหตุผลเรื่องราว หรือการดำเนินงานในกลุ่มของตนเองได้ เนื่องจากในกิจกรรมพลั่อ่าน พลั่คิด พลั่ร่วมมือ และกิจกรรมหนูน้อยน้ำใจงาม เด็กได้เรียนรู้จากการบอกเล่าประสบการณ์เดิมของตนเอง นอกจากจะเกิดจากประสบการณ์ตรงแล้วเด็กยังสามารถที่จะเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ได้จากการบอกเล่าของเพื่อนในห้อง การบอกเล่าจากหนังสือนิทานหรือสื่อต่างๆ โดยครูมีบทบาทในการชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติม และเสริมแรงทางบวก เช่น การให้คำชม การให้เพื่อนๆช่วยกันปรบมือให้ ในระหว่างการตอบคำถามหรือการสนทนากันในห้องเรียน สอดคล้องกับ ดุษฎี อาษากิจ (2553) กล่าวว่า พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยเกิดจากการที่เด็กมีความพึงพอใจ มีการรับรู้ซึ่งเกิดจากความบังเอิญหรือการเลียนแบบ มีอวัยวะที่ใช้ในการเปล่งเสียงที่สมบูรณ์ และได้รับการเสริมแรงโดยการให้รางวัลจากแม่หรือผู้ใกล้ชิดกับเด็ก โดยสิ่งเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาที่สูงขึ้น ผู้วิจัยยังสังเกตได้ว่า ก่อนที่เด็กจะสามารถพูดหรือสื่อสารได้อย่างเข้าใจ ต้องมีพัฒนาการทางด้านการฟัง ซึ่งเป็นกระบวนการแรกของการรับรู้และเป็นตัวจุดประกายให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง การพัฒนาการฟังของเด็กที่มีประสิทธิภาพต้องฝึกตัวเองทั้งชั้น ก่อนฟัง ชั้นขณะฟัง และชั้นหลังฟังพร้อมทั้งการฝึกมารยาท (บัณฑิตกาจารย์มา และพยอม ก้อนในเมื่อง, 2563) ทักษะชีวิตที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิตอย่างหนึ่ง คือ ทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย (Communication) การสื่อสารได้ถูกต้องเหมาะสม เป็นทักษะการพูด เขียน และสื่อภาษากาย ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ รับข้อมูลและตีความหมายได้ถูกต้อง รวมถึงนำเสนอต่อผู้อื่นได้ชัดเจน (108 kids, 2565) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ พัฒนาทักษะการสื่อสารและการร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนั้น การพัฒนาทักษะการสื่อสารจึงส่งผลต่อทักษะการร่วมมือของเด็กปฐมวัย ซึ่งทักษะการร่วมมือของเด็กปฐมวัยเป็นพฤติกรรมทางสังคมที่

แสดงออกถึงการรับรู้ความรู้สึก และความคิดเห็นของผู้อื่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมกัน ในการที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย บุญชนก ธรรมวงศา (2566) ได้ให้ความหมายการร่วมมือกันว่าเป็นการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำงานเป็นทีม ยึดหยุ่น ปรับตัวให้ทำงานใน สถานการณ์หรือทีมที่แตกต่างกันได้ เพื่อเป้าหมายเดียวกัน ยอมรับความสามารถและความแตกต่างของปัจเจก บุคคลควบคู่ไปกับการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2557) กล่าวว่า ทักษะในการสื่อสารและการร่วมมือกัน (Communications and Collaboration) เป็นแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จากการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการร่วมมือของเด็กปฐมวัย เด็กมีพฤติกรรมความร่วมมือ การช่วยเหลือผู้อื่น และมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองและส่วนร่วม ณสีกาญจน์ คำวิวัฒน์เศรษฐ์ และคณะ (2565) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังโดยใช้กระบวนการกลุ่มสามารถนำไปใช้พัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กอนุบาลได้ อาจกล่าวได้ว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ทำให้เด็กเห็นคุณค่าในความแตกต่างระหว่างบุคคลของเพื่อนๆ เคารพความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่นที่แตกต่างจากตนตลอดจนรู้จักช่วยเหลือและสนับสนุนเพื่อนๆ ผู้วิจัยสังเกตได้ว่า จากกิจกรรมหนูน้อยน้ำใจงามและกิจกรรมเพื่อนรักช่วยกัน มีการเชื่อมโยงเกี่ยวกับเรื่องราวรอบตัวเด็ก สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ และนำไปเล่นเกมส์แบบกลุ่ม เด็กได้เรียนรู้ถึงการใช้ภาษาในการสื่อสารบอกเหตุผล หรือเหตุการณ์ต่างๆ เพื่อให้เกิดการช่วยเหลือกันภายในกลุ่มและช่วยกันคิดออกแบบ วางแผน กำหนดเป้าหมาย โดยที่ครูมีบทบาทคอยสังเกตว่า หลังจากใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือแล้วเด็กเกิดพฤติกรรมใดบ้าง และพฤติกรรมใดที่ครูต้องกระตุ้นเพื่อให้พฤติกรรมนั้นคงอยู่ ถ้าเด็กเจอปัญหาครูจะคอยเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่เด็ก เห็นได้ว่าเด็กมีความสามารถในการสื่อสารและการแสดงออกที่สื่อความหมายได้เป็นอย่างดี ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเด็กในการยอมรับข้อตกลงของกลุ่ม การทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองและส่วนร่วม เมื่อเด็กเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนๆ ในการทำกิจกรรมต่างๆ จะช่วยลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เพราะเด็กเริ่มเรียนรู้ว่าคนไม่จำเป็นต้องคิดหรือทำเหมือนกัน การยอมรับในความแตกต่างและความสามารถของเพื่อน

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

8.1.1 การให้เด็กมีส่วนร่วมและยอมรับในสิ่งที่เด็กตัดสินใจ สามารถช่วยส่งเสริมเด็กให้เกิดความกล้าแสดงออกในการสื่อสารและความร่วมมือกับผู้อื่น

8.1.2 การออกแบบกิจกรรมเสริมประสบการณ์เรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่หลากหลายและแปลกใหม่เป็นการกระตุ้นความสนใจ ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ

8.1.3 การสังเกตและการจดบันทึกพฤติกรรมของเด็กในแต่ละวันทำให้ทราบแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เหมาะสมกับพฤติกรรมของเด็กที่ครูต้องการปลูกฝังหรือปรับปรุงพัฒนาพฤติกรรมให้ดียิ่งขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 ทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้แบ่งออกเป็นหลายด้าน ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์เรียนรู้ของเด็กปฐมวัยด้านอื่น

8.2.2 จากผลการประเมินทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัย ควรมีการศึกษาทักษะการสื่อสารสำหรับเด็กปฐมวัยเฉพาะด้าน เพื่อการพัฒนาย่างต่อเนื่อง เช่น การนำคำมาเชื่อมโยงจนเป็นประโยคที่สมบูรณ์ ประกอบด้วยประธาน กริยาและกรรม ความสามารถของเด็กในการพูดโต้ตอบโดยใช้ประโยคที่สมบูรณ์ เป็นต้น

8.2.3 จากผลการประเมินทักษะความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัย ควรมีการศึกษาทักษะความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัยเฉพาะด้าน เพื่อการพัฒนาย่างต่อเนื่อง เช่น พฤติกรรมเด็กที่มีการแสดงถึงความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกด้วยคำพูดที่รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ของส่วนร่วม เป็นต้น

9. สรุป

สรุปการอภิปรายผล การวิจัยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาทักษะการสื่อสารและความร่วมมือสำหรับเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่า ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เน้นการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ โดยให้เด็กส่วนรวมในกระบวนการเรียนรู้ เด็กได้ร่วมกิจกรรมเสริมประสบการณ์ สร้างสรรค์ และเกมส์การศึกษาแบบกลุ่ม โดยใช้กิจกรรมบูรณาการที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารและความร่วมมือของเด็ก มีเนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์ที่อยู่รอบตัวเด็ก เพื่อให้เกิดการเข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น ทำให้เด็กมีความสนุกสนานเพลิดเพลินกับการเรียนรู้ เด็กสามารถพูดหรือบอกความหมายในการติดต่อสื่อสารระหว่างกันให้เกิดความเข้าใจ เด็กบอกเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยการใช้ประโยคที่ถูกต้องและประโยคที่ได้ใจความ เด็กได้เรียนรู้จากการบอกเล่าประสบการณ์เดิมของตนเองและเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ได้จากการบอกเล่าของเพื่อนในห้อง หนังสือนิทาน หรือสื่อต่างๆ โดยครูมีบทบาทในการชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติมและเสริมแรงทางบวก เช่น การให้คำชม การให้เพื่อนๆ ช่วยกันปรบมือให้ ผู้วิจัยสังเกตได้ว่า กิจกรรมเกมส์การศึกษาแบบกลุ่ม เด็กได้เรียนรู้ถึงการใช้ภาษาในการสื่อสารบอกเหตุผล หรือเหตุการณ์ต่างๆ เพื่อให้เกิดการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม และช่วยกันคิดออกแบบวางแผน กำหนดเป้าหมาย โดยที่ครูมีบทบาทคอยสังเกตว่า หลังจากใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือแล้วเด็กเกิดพฤติกรรมใดบ้าง และพฤติกรรมใดที่ครูต้องกระตุ้นเพื่อให้พฤติกรรมนั้นคงอยู่ ถ้าเด็กเจอปัญหาครูจะคอยเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำแก่เด็ก เห็นได้ว่าเด็กมีความสามารถในการสื่อสารและการแสดงออกที่สื่อความหมายได้เป็นอย่างดี ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อทักษะความร่วมมือของเด็กปฐมวัย เด็กมีพฤติกรรมการร่วมมือ การช่วยเหลือผู้อื่น มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองและส่วนร่วม เข้าใจและยอมรับข้อตกลงของกลุ่ม ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ

10. เอกสารอ้างอิง

- Knowles. (1997). *Self-directed Learning: A Guide for Learners and Teacher*. Association Press.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กนกกร ยังน้อย กนกกร ยังน้อย และประดิษฐา ภาษาประเทศ (2565). การพัฒนาพฤติกรรมการสื่อสารของเด็กปฐมวัยโดยใช้การจัดประสบการณ์ตามแนวคิด 4-H ของโรงเรียนอนุบาลวัดพิชัยสงคราม จังหวัดสมุทรปราการ. *สภากาชาดวารสารศึกษาศาสตร์*, 9(2), 132-143.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2551). เมืองปกครองดีธรรมาภิบาลในการบริหารเมือง. *วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์*, 1(1), 36-44.
- คณะกรรมการการศึกษานานาชาติว่าด้วยการศึกษาในศตวรรษที่ 21. (2540). *การเรียนรู้: ชุมทรัพย์ในตัวตน*. ม.ป.ป.: ม.ป.ส.
- ดุขฎิ อาษากิจ. (2553). *ผลการส่งเสริมทักษะทางภาษาของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โดยการจัดประสบการณ์ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ*. [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตมหาสารคาม]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณสีกาญจน์ ดำริวัฒนเศรษฐ์ และคณะ (2565). ผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบร่วมมือรวมพลังโดยใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กอนุบาล. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา*, 33(2), 75-89.
- บุญชนก ธรรมวงศา. (2566). *สี่ทักษะการเรียนรู้ที่ควรมีฝึกกันได้และไม่ต้องใช้พรสวรรค์*. มูลนิธิสยามกัมมาจล. <https://thepotential.org/knowledge/4cs-for-21st-centurylearning/4CS>
- บัณฑิตกา จารุมา และพยอม ก้อนในเมือง. (2563). วิวัฒนาการทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ. *วารสาร มจรมนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(1), 413-428.
- พัชรีย์ ผลโยธิน. (2560). *เอกสารการสอนชุดวิชา การจัดการศึกษาและหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย*. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2557). *เติบโตตามศักยภาพสู่ศตวรรษที่ 21 ของการศึกษาไทย*. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระพันธ์ สุพรรณไชยมาตย์. (25 กุมภาพันธ์ 2559). *การประชุมวิชาการ EF Symposium 2016 ปลุกฝังทักษะสมองบ่มเพาะเด็กไทยยุค 4.0*. กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. <https://thaihealth.or.th>
- 108 kids. (15 มกราคม 2565). *ทักษะ 4CS สำหรับเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21*. 108 kids. <http://www.108kids.com/article/4>